

Rickli-féle nap-és légfürdő, és a Lahmann-féle táplálkozási rend – helyi népszerűsítése a századfordulón. Később e gyógymódok veszítettek

jelentőségükből, de addigra Almádi mint gyógyfürdő is ismertté vált. Nyaranta jómódú polgárcsaládok népesítették be a partot. Az egykori újságok tenisz, úszó, póló és atlétika, vitorlás versenyekről tudósítanak, de beszámolnak estélyekről, műkedvelő előadásokról, gyermekbálokról és tombolaestélyekről is. Az egykori képeslapokról hosszú ruhás, napernyős hölgyek mosolyognak ránk, kalapos gavallérok sétálnak a parti sétányon, a zenepavilonból, a vendéglők kerthelyiségéből szinte hallatszik a cigányzene, vidám, pezsgő nyarak emléke éled.

Almádi városrészben – korából adódóan – kevés műemlék jellegű látnivaló akad, de a

század elejéről megmaradt facsipkés, verandás villák igazi helyi érdekességek. Kiemelkedő jelentőségű az 1930-ban épült Szent Imre katolikus templom, anyaga permi vörös homokkő, a kömyék jellegzetes kőzete és építőanyaga. Mellette, a Szent Jobb kápolnában látható a budai várból a II. világháború pusztítása után, 1956-ban idemenekített – Róth Miksa által alkotott – Szent Istvánt ábrázoló aranyozatok, és szent ereklyéje, jobbjának egy fragmentuma.

A nyaralóélet kezdeteitől szerves fejlődés lépcsőfokain át kialakult egy vendégforgalomban érdekelt település, ami 1989-ra érte el a várossá válás követelményét.

A város ma 4995 hektáros közigazgatási területén 8300 fő állandó lakos él, de a nyári időszakban az itt

tartózkodók száma ennek többszöröse. Az 1990.évi rendszerváltozás és az azt követő gazdasági átalakulás még hangsúlyosabbá tette az idegenforgalom szerepét a város életében. A környező települések (Balatonfűzfő, Veszprém) és Almádi munkalehetőségei is megfogtak vagy átalakultak, helyben ipar, jelentős mezőgazdaság nincs, így a városi illetve a vendégforgalomhoz kapcsolódó szolgáltatás fejlődése vált jellemzővé.

A város története

BALATON ALMÁDI

Balatonalmádi Turisztikai Egyesület

8220 Balatonalmádi, Városház tér 4.

Tel.: +3688/594-081, Fax: +3688/594-080

www.balaton-almadi.hu

Készült: Tradeorg Nyomda Kft., Balatonfűzfő, 2013

Balatonalmádi története

Balatonalmádi a Balaton északi partjának, a keleti medencének egyik festői szépségű részén fekszik. 7 km hosszú partszakasza egy félköríves formájú, tóba nyúló félszigetet követ, amelyet változatos hegyvonulatok, lankás dombok ölelnek körül, amfiteátrumszerű, egyedülálló fekvést biztosítva ezzel a városnak. Almádi múltját kutatva nem tudjuk a kezdetet úgy említeni, és egy oklevélhez kötni, mint más településeknél. Ugyanis Almádi nem egy régi falu, mint az ország sok települése, annak ellenére, hogy már ősidők óta lakott hely volt.

Leletek bizonyítják, hogy a város területén a régi korok embere is letelepedett.

– 8000 éves kőkorszaki talajfelszínre, és méteres átmérőjű kemencére bukkantak a régészek a berényi új iskola alapozásakor.

– 6000 évvel ezelőtt, az újkőkorban, a Kun-földeknek nevezett vörösberényi dűlőben lakott valaki, aki pelyvával kevert agyagból edényeket gyúrt, s azokat tűzzel kiégette.

– 5000 évvel ezelőtt, az újkőkorban, az Öreghegyen valaki szerpentin kőből baltát készített.

– 4000 évvel ezelőtti rézkorszakból két vízparti lakóhely ismeretes.

– 3000 éves bronzkori edények kerültek napfényre. Lehetséges, hogy a Kunföldeken lakó bronzkorszaki előd a korábban ugyaniit tanyázó kőkorszaki őstelkén tevékenykedett.

– 2000 évvel ezelőtt kezdődött a rómaiak betelepülése, a talajból előkerült az a vízvezeték,

amely a közeli források vizét a római major-gazdaságokhoz vezette.

– Több mint 1000 esztendő s írokra bukkantak, amelyben honfoglaló őseink pihentek.

– És majdnem 1000 esztendő az a görög nyelvű oklevél, melyben államalapító Szent István királyunk ezt a már régóta virágzó környéket a veszprémvölgyi apácáknak adományozta.

Balatonalmádi történelme a településrészek története, amint a múltó idő sodrában ezek a történetek össze-összeértek, majd Káptalanfüred 1952. évi, Vörösberény 1971. évi Balatonalmádihoz csatolásával végleg összefonódtak.

Vörösberény falu a honfoglalás körüli években már bizonyosan létezett. Maga Szent István királyunk adományozta a veszprémvölgyi görög apácáknak – 48 füsttel, 6 halással Szárberény néven – az első, magyar helyneveket is tartalmazó, görög nyelvű oklevél szerint.

Régi korok tanúja a XI–XII. századi, román kori alapokon nyugvó kőfallal kerített református templom, ami méltóságteljesen magasodik a városrész fölé, s mint a település legrégebbi épülete, méltán jelképezi azt a város címerében. Nyaranta komolyzenei koncertek helyszíne.

Vörösberény másik, meghatározó és történelmi épülete a Szent Ignác tiszteletére emelt, és 1779-ben felszentelt római katolikus templom a kolostor együttesével, amely ma Kolostor Hotel néven üzemel.

Vörösberény sokat változott, különösen az elmúlt ötven évben, de zezugos utcáin sétálva még érezni az ezer éves balatonfelvidéki falu hangulatát.

Káptalanfüred, a másik településrész, már mint nyaralóhely, a veszprémi káptalan erdőbirtokainak parcellázásával jött létre az 1930-as években. Ez a terület 1952-ig Zala megyéhez, Alsóörs községhez tartozott, de összeért Balatonalmádi parcellázott részeivel.

A városrész fái – tölgyek, fenyők, cserjék – őrzik a múltat, alattuk sokszáz nyaralóház húzódik meg.

Almádi nevével először egy 1493-ban kelt oklevélben találkozunk. A szőlő adás-vételéről szóló okiratban a birtok helyét jelölték így: „Szarberény helység szőlőhegyén az Almádinak nevezett helyen“. A szőlőművelés – a kedvező földrajzi fekvés és éghajlat miatt – évszázadokon át, egészen az 1880-as évek közepén bekövetkezett filoxéra járvány pusztításáig a legjövedelmezőbb gazdasági ág, a megélhetés forrása volt a környéken.

Almádi területe – Almádi és Berény dűlő – a veszprémi káptalan, mint földesúr birtoka volt. 1849-ig hegyközségi szervezetben élt, amelytől a szabadságharc leverése után az osztrák közigazgatás megfosztotta. Önálló települési rangját 1869-ben kapta vissza, majd 1909-től lett hivatalos neve Balatonalmádi. A fürdőhelyé válás a filoxéravész után, a káptalani majd magánbirtokok parcellázásával indult meg a XIX. sz. utolsó negyedében. A szőlővel újra nem telepített területeken átalakították a pincéket, villákat, nyaralókat, a part mentén fürdőházakat építettek, és létrehozták az Öregparkot, miközben a lélekszám egyre nőtt, fokozatosan emelkedett a nyaralóvendégek száma is. S ha vendégek voltak, vendéglők, kávéház és szállodák is épültek, folyamatosan bővült a szolgáltatások köre. 1889-ben a kikötő építésével Almádi bekapcsolódott a rendszeres balatoni hajóforgalomba, 1909-ben a vasúti közlekedés is megindult. Különös lendületet adott a településnek a természetgyógyászati módszerek – a Kneipp-féle vízkúra, a